

MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI

Anul 188 (XXXII) — Nr. 116

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 14 februarie 2020

SUMAR

Nr.	Pagina	Nr.	Pagina
ACTE ALE CAMEREI DEPUTAȚILOR			
4.	—	nr. 16 din 8 iunie 2016 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală privind pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept referitoare la infracțiunea de spălare a banilor	2-4
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
Decizia nr. 646 din 17 octombrie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 29 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării terorismului, în interpretarea dată prin Decizia	1	Decizia nr. 787 din 3 decembrie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 57 alin. (4) din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență.....	5-7

ACTE ALE CAMEREI DEPUTAȚILOR

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR

DECIZIE privind delegarea atribuțiilor președintelui Camerei Deputaților

În temeiul art. 34 și 35 din Regulamentul Camerei Deputaților, aprobat prin Hotărârea Camerei Deputaților nr. 8/1994, republicat,

președintele Camerei Deputaților emite prezenta decizie.

Articol unic. — În data de 17 februarie 2020, atribuțiile președintelui Camerei Deputaților vor fi exercitate de domnul deputat Florin Iordache, vicepreședinte al Camerei Deputaților.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
ION-MARCEL CIOLACU

București, 14 februarie 2020.
Nr. 4.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 646**

din 17 octombrie 2019

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 29 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării terorismului, în interpretarea dată prin Decizia nr. 16 din 8 iunie 2016 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală privind pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept referitoare la infracțiunea de spălare a banilor

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia-Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Cristina Teodora Pop	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Cristina Bunea.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 29 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării terorismului, excepție ridicată de Palma Erika Podhora și Grigore Serac în Dosarul nr. 1.441/102/2016/a2 al Tribunalului Mureș — Secția penală, care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.966 D/2017.

2. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită. Magistratul-asistent referă asupra faptului că dosarul este la al doilea termen de judecată și, în privința procedurii de citare învederează că, în dimineața zilei de 17 octombrie 2019, a fost trimisă la dosarul cauzei o înștiințare conform căreia autorul excepției de neconstituționalitate, domnul Grigore Serac, s-a mutat de la adresa la care a fost citat. Menționează că, pentru termenul din data de 26 septembrie 2019, autorul excepției de neconstituționalitate, domnul Grigore Serac, a fost citat la domiciliul procesual ales, unde a primit citația, precum și la o altă adresă, comunicată de Tribunalul Mureș – Secția penală, la care citația i-a fost înmănată personal. Prin urmare, modificarea adresei invocată a intervenit în intervalul de timp de la termenul de judecată din data de 26 septembrie 2019 și până la data de 17 octombrie 2019, fără ca autorul excepției să comunice Curții Constituționale această schimbare. Reprezentantul Ministerului Public apreciază că procedura de citare este legal îndeplinită. Curtea constată că procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate. Se arată că, din perspectiva criticii privind căreia autorul infracțiunii predicat poate fi și autorul infracțiunii de spălare a banilor, excepția de neconstituționalitate a devenit inadmisibilă, ca urmare a pronunțării de către Curtea Constituțională a Deciziei nr. 418 din 19 iunie 2018. Cu privire la lipsa prevederii în textul criticat a cerinței privind cunoașterea provenienței bunurilor de

către autorul infracțiunii de spălare a banilor și, respectiv, stabilirea priorității în aplicare a normelor juridice naționale în raport cu dispozițiile Convenției Consiliului Europei privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii și finanțarea terorismului, se susține că se impune ca aceste critici să fie respinse ca neîntemeiate, având în vedere că ele au fost analizate cu prilejul pronunțării deciziei anterior menționate.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 13 decembrie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 1.441/102/2016/a2, **Tribunalul Mureș — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 29 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării terorismului**, excepție ridicată de Palma Erika Podhora și Grigore Serac într-o cauză având ca obiect stabilirea vinovăției autorilor excepției de neconstituționalitate, sub aspectul săvârșirii mai multor infracțiuni, printre care și cea de spălare a banilor, prevăzută la art. 29 alin. (1) lit. a) și c) din Legea nr. 656/2002.

5. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** se susține că prevederile art. 29 alin. (1) din Legea nr. 656/2002 au un caracter general și ambiguu, neindicând în mod clar în ce constă conduita incriminată, respectiv care este sfera de cuprindere a noțiunii de „dobândire, deținere, folosire de bunuri, cunoscând că acestea provin din săvârșirea de infracțiuni”. Se susține că această manieră de incriminare duce în derizoriu infracțiunea de spălare a banilor, în condițiile în care orice deținere sau folosire a oricăror bunuri, cunoscând că provin din săvârșirea unei infracțiuni, reprezintă conținutul constitutiv al normei de incriminare. Se arată că infracțiunea de spălare a banilor este o infracțiune gravă, iar prin reglementarea sa în legislația internă s-a urmărit nu doar îndeplinirea obligației de transpunere a *aquis*-ului comunitar, ci și prevenirea și sancționarea unor activități ilicite complexe, a unor circuite financiare infracționale de amploare, realizate prin manevre ascunse, care, de cele mai multe ori, nu permit nici identificarea infracțiunii predicat, nici tragerea la răspundere penală a autorului acestei infracțiuni. Se susține că acest comportament ilicit prevăzut de norma de incriminare ar trebui să fie bine determinat, iar modalitatea de deținere, dobândire sau folosire a bunurilor să îmbrace un caracter specific din care să rezulte, în mod clar, intenția de a disimula sau de a favoriza disimularea bunurilor provenite din săvârșirea infracțiunii predicat. Se arată că, pentru restabilirea constituționalității textului criticat, este nevoie ca nu orice conduită subsecventă unei infracțiuni

producătoare de prejudicii materiale, constând în folosirea firească a produsului infracțiunii, fără a se încerca reintroducerea bunurilor sau a sumelor de bani în circuitul financiar, prin acte de natură a disimula proveniența acestora, să constituie infracțiunea de spălare a banilor. Se susține de asemenea că actuala reglementare a infracțiunii de spălare a banilor, în varianta prevăzută la art. 29 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 656/2002, se suprapune cu infracțiunea de tănuire, prevăzută la art. 270 alin. (1) din Codul penal. Pentru acest motiv, se ridică întrebarea dacă textul criticat intră în concurs cu dispozițiile art. 270 alin. (1) din Codul penal și se afirmă că un asemenea paralelism legislativ este de natură a contraveni prevederilor constituționale ale art. 23 alin. (12). Este invocată Convenția Consiliului Europei din 16 mai 2005 privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii și finanțarea terorismului, semnată la Varșovia, despre care se afirmă că se impune a fi respectată prin prisma dispozițiilor constituționale ale art. 11 alin. (2) și ale art. 148. Se arată că statul român a ratificat, fără a formula rezerve, convenția anterior menționată și se face trimitere la art. 9 din aceasta, ce reglementează infracțiunea de spălare a banilor. Se susține că, din perspectiva Convenției de la Varșovia, se impune a fi clarificate următoarele trei aspecte: dacă autorul infracțiunii predicat poate fi și autorul infracțiunii de spălare a banilor; necuprinderea în textul criticat a cerinței cunoașterii provenienței bunurilor de către autorul infracțiunii de spălare a banilor; stabilirea priorității în aplicare a normelor juridice naționale în raport cu prevederile Convenției de la Varșovia, câtă vreme dispozițiile acesteia din urmă au fost transpuse în mod defectuos în dreptul intern, aspect ce determină o contrarietate între dispozițiile art. 29 din Legea nr. 656/2002 și prevederile art. 9 din aceeași Convenție. Se arată că scopul Convenției de la Varșovia și transpunerea sa în dreptul intern nu au nimic în comun cu criminalitatea tradițională națională, ci presupun prevenirea apariției unor probleme grave în fluxul financiar național și internațional, prin stimularea cooperării în vederea privării autorilor anumitor infracțiuni de produsele acestora. Prin urmare, între infracțiunea predicat și cea subsecventă de spălare a banilor trebuie să existe o legătură dialectică, cea de-a doua neputând exista fără infracțiunea predicat, motiv pentru care doar aceasta din urmă poate fi autonomă. Se susține că determinarea unei astfel de condiționări între infracțiunea predicat și cea subsecventă trebuie realizată la nivel legal, neputând fi lăsată la aprecierea instanțelor de judecată. Se face trimitere la Decizia nr. 16 din 8 iunie 2016 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală. Se conchide că prevederile art. 29 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 656/2002 sunt lipsite de claritate, precizie și previzibilitate. Este invocată, totodată, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului referitoare la calitatea legii și la principiul legalității incriminării, respectiv hotărârile din 25 noiembrie 1996, 4 mai 2000 și 8 iunie 2006, pronunțate în cauzele *Wingrove împotriva Regatului Unit*, *Rotaru împotriva României* și *Lupșa împotriva României*. Pentru aceleași motive, se susține că textul criticat încalcă prevederile art. 21 alin. (3), ale art. 23 alin. (12) și ale art. 24 din Constituție, precum și dispozițiile art. 6 din Convenție.

6. Tribunalul Mureș — Secția penală opinează că excepția de neconstituționalitate este întemeiată. Se susține că prevederile art. 29 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 656/2002 contravin dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (5), ale art. 21 alin. (3), ale art. 23 alin. (12) și ale art. 148, precum și prevederilor art. 6 și 7 din Convenție. Se arată că textul criticat are caracter general și ambiguu, întrucât în conținutul său nu se indică în mod clar și de o manieră concretă în ce constă conduita incriminată, respectiv care este sfera de cuprindere a noțiunii de „dobândire, deținere, folosire de bunuri cunoscând că acestea provin din săvârșirea de infracțiuni”. Se susține că

din modul în care este redactat textul criticat rezultă că orice deținere sau folosire a unui bun cunoscând că provine din săvârșirea de infracțiuni formează conținutul constitutiv al infracțiunii de spălare a banilor. Or, aceasta din urmă este o infracțiune gravă, motiv pentru care comportamentul ilicit corespunzător ar trebui să fie clar determinat, iar modalitatea de deținere, dobândire sau folosire a bunurilor, la care fac referire prevederile art. 29 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 656/2002, să îmbrace un caracter specific, din care să rezulte cu claritate intenția de a disimula sau de a favoriza simularea provenienței bunurilor. Se susține că standardele anterior menționate se impun pentru a putea diferenția infracțiunea de spălare a banilor de folosirea „normală” a bunurilor provenite din comiterea unor infracțiuni producătoare de prejudicii, precum furtul.

7. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. **Avocatul Poporului** apreciază că dispozițiile legale supuse controlului de constituționalitate sunt constituționale. Se arată că prevederile art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 656/2002 reglementează clar și precis, într-o manieră accesibilă, previzibilă și neechivocă infracțiunea de spălare a banilor. Se susține că, potrivit jurisprudenței Curții Constituționale și celei a Curții Europene a Drepturilor Omului, legile nu pot avea o precizie absolută, având în vedere caracterul lor general, și că acestea trebuie completate cu o interpretare riguroasă, coerentă și previzibilă, atribuție ce revine organelor judiciare. Se face trimitere la deciziile Curții Constituționale nr. 889 din 16 octombrie 2007, nr. 20 din 8 ianuarie 2009, nr. 73 din 27 ianuarie 2011, nr. 79 din 27 ianuarie 2011 și nr. 874 din 23 octombrie 2012. Se mai susține că prevederile art. 29 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 656/2002 dau expresie dispozițiilor constituționale ale art. 23 alin. (12) și ale art. 73 alin. (3) lit. h). Se arată că prevederile art. 21 alin. (3) din Constituție și cele ale art. 6 din Convenție nu au incidență în cauză, întrucât dispozițiile legale criticate constituie norme de drept penal substanțial.

9. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

10. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

11. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie, conform încheierii de sesizare, dispozițiile art. 29 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării terorismului, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 702 din 12 octombrie 2012, care au următorul cuprins: „(1) *Constituie infracțiunea de spălare a banilor și se pedepsește cu închisoare de la 3 la 12 ani: [...] c) dobândirea, deținerea sau folosirea de bunuri, cunoscând că acestea provin din săvârșirea de infracțiuni.*”

12. Ulterior invocării prezentei excepții de neconstituționalitate, Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării terorismului, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 702 din 12 octombrie 2012, a fost abrogată prin Legea nr. 129 din 11 iulie 2019 pentru

prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 589 din 18 iulie 2019. Cu privire la o astfel de ipoteză, Curtea Constituțională s-a pronunțat prin Decizia nr. 766 din 15 iunie 2011, prin care a constatat că sintagma „*in vigoare*” din cuprinsul dispozițiilor art. 29 alin. (1) și ale art. 31 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, este constituțională în măsura în care se interpretează în sensul că sunt supuse controlului de constituționalitate și legile sau ordonanțele ori dispozițiile din legi sau din ordonanțe ale căror efecte juridice continuă să se producă și după ieșirea lor din vigoare. Având în vedere că autorii prezentei excepții de neconstituționalitate au fost trimiși în judecată, printre altele, pentru săvârșirea infracțiunii de spălare a banilor, în formele prevăzute la art. 29 alin. (1) lit. a) și c) din Legea nr. 656/2002, precum și soluția pronunțată prin Decizia Curții Constituționale nr. 766 din 15 iunie 2011, Curtea reține că se impune a se pronunța asupra constituționalității prevederilor art. 29 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării terorismului.

13. Anterior sesizării Curții Constituționale cu prezenta excepție de neconstituționalitate, dispozițiile art. 29 alin. (1) lit. a), b) și c) din Legea nr. 656/2002 au făcut obiectul Deciziei nr. 16 din 8 iunie 2016 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală privind pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept referitoare la infracțiunea de spălare a banilor, respectiv dacă acțiunile enumerate în cuprinsul art. 29 alin. (1) lit. a), b) și c) din Legea nr. 656/2002, republicată (schimbarea sau transferul, ascunderea ori disimularea și dobândirea, deținerea sau folosirea) reprezintă modalități normative distincte de săvârșire a infracțiunii de spălare a banilor sau reprezintă variante alternative ale elementului material al laturii obiective a infracțiunii de spălare a banilor. Prin decizia anterior menționată, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 654 din 25 august 2016, Înalta Curte de Casație și Justiție a stabilit, printre altele, că subiectul activ al infracțiunii de spălare a banilor poate fi și subiect activ al infracțiunii din care provin bunurile. Așa fiind, la data sesizării Curții Constituționale cu prezenta excepție de neconstituționalitate, prevederile art. 29 alin. (1) lit. a), b) și c) din Legea nr. 656/2002 erau aplicabile în interpretarea dată acestora prin Decizia nr. 16 din 8 iunie 2016 anterior menționată. Având în vedere aceste considerente, Curtea reține ca obiect al excepției de neconstituționalitate

dispozițiile art. 29 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării terorismului în interpretarea dată prin Decizia nr. 16 din 8 iunie 2016 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală privind pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept (a se vedea Decizia nr. 418 din 19 iunie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 625 din 19 iulie 2018, paragrafele 11—12).

14. Se susține că textul criticat contravine prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5) cu privire la calitatea legii, ale art. 11 alin. (1) și (2) referitor la dreptul internațional și dreptul intern, ale art. 21 alin. (3) privind dreptul la un proces echitabil, ale art. 23 alin. (12) cu privire la principiul legalității incriminării și ale art. 148 referitor la integrarea în Uniunea Europeană, precum și prevederilor art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale referitoare la dreptul la un proces echitabil.

15. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că dispozițiile legale criticate au mai făcut obiectul controlului de constituționalitate, prin Decizia nr. 418 din 19 iunie 2018, precitată, constatându-se că dispozițiile art. 29 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării terorismului, în interpretarea dată prin Decizia nr. 16 din 8 iunie 2016 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală privind pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în ceea ce privește subiectul activ al infracțiunii (pct. 2 din dispozitiv), sunt neconstituționale.

16. Având în vedere sesizarea Curții cu prezenta excepție de neconstituționalitate prin Încheierea din 13 decembrie 2017, prin urmare anterior pronunțării Deciziei nr. 418 din 19 iunie 2018, precum și dispozițiile art. 29 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, conform cărora „*Nu pot face obiectul excepției prevederile constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale*”, Curtea reține că prezenta excepție de neconstituționalitate urmează a fi respinsă, ca devenită inadmisibilă.

17. Potrivit Deciziei nr. 126 din 3 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 185 din 11 martie 2016, Curtea reține că soluția mai sus arătată va putea constitui temei al unei cereri de revizuire.

18. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca devenită inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 29 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării terorismului, în interpretarea dată prin Decizia nr. 16 din 8 iunie 2016 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală privind pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept referitoare la infracțiunea de spălare a banilor, excepție ridicată de Palma Erika Podhora și Grigore Serac în Dosarul nr. 1.441/102/2016/a2 al Tribunalului Mureș — Secția penală.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Mureș — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 17 octombrie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Cristina Teodora Pop

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 787

din 3 decembrie 2019

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 57 alin. (4)
din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ionița Cochintu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Loredana Brezeanu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 57 alin. (4) din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, excepție ridicată de Societatea Trusmann Construct — S.R.L. din Giroc, județul Timiș, și de Societatea Roca Extract — S.R.L. din Orșova, județul Mehedinți, în Dosarul nr. 6.290/101/2015/a6 al Tribunalului Mehedinți — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.173D/2017.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, menționând în acest sens jurisprudența Curții Constituționale în materie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 13 martie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 6.290/101/2015/a6, **Tribunalul Mehedinți — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 57 alin. (4) din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență.** Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Societatea Trusmann Construct — S.R.L. din Giroc, județul Timiș, și de Societatea Roca Extract — S.R.L. din Orșova, județul Mehedinți, într-o cauză întemeiată pe dispozițiile Legii nr. 85/2014, având ca obiect soluționarea unei cereri prin care se solicită înlocuirea administratorului/lichidatorului judiciar.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține, în esență, că prevederile criticate instituie o restrângere a accesului liber la o instanță în ceea ce privește dreptul tuturor participanților la procedura insolvenței de a sesiza judecătorul-sindic cu o cerere de înlocuire a administratorului/lichidatorului judiciar. În consecință, întrucât niciun creditor nu are calitate procesuală activă în mod individual, în condițiile în care sunt creditori care au o opinie contrară celei adoptate de adunarea creditorilor sau care nici măcar nu pot convoca o adunare a creditorilor pentru că au o creanță mai mică decât limita prevăzută de art. 49 alin. (1) din Legea nr. 85/2014, este încălcat dreptul de proprietate al acestor creditori, reprezentat de creanța

deținută. Având în vedere faptul că, în acest context, creditorul cu o creanță admisă la masa credală, în baza unui tabel preliminar/definitiv de creanțe, este titularul unui drept de creanță care este constituită dintr-o sumă de bani, din perspectiva art. 44 din Constituție un astfel de drept de creanță este un drept de proprietate. De asemenea, drepturile de creanță sunt protejate ca bunuri și din perspectiva art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, or, ingerința legiuitorului, prin normele criticate, în dreptul de proprietate al creditorului nu se încadrează în limitele și condițiile prevăzute de art. 53 din Constituție.

6. **Tribunalul Mehedinți — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal** opinează că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

7. Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. **Guvernul**, având în vedere jurisprudența Curții Constituționale în materie, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

9. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

10. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze prezenta excepție.

11. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 57 alin. (4) din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 466 din 25 iunie 2014, care au următorul cuprins: „(4) În orice stadiu al procedurii, judecătorul-sindic, din oficiu sau ca urmare a adoptării unei hotărâri a adunării creditorilor în acest sens, cu votul a mai mult de 50% din valoarea totală a creanțelor cu drept de vot, îl poate înlocui pe administratorul judiciar/lichidatorul judiciar, pentru motive temeinice. Înlocuirea se judecă în camera de consiliu, de urgență, cu citirea administratorului judiciar și a comitetului creditorilor. Împotriva încheierii se poate formula apel în termen de 5 zile de la comunicare.”

12. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții legale sunt invocate prevederile constituționale ale art. 21 privind accesul liber la justiție, ale art. 44 referitor la dreptul de proprietate privată și ale art. 53 cu privire la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți fundamentale. De asemenea, sunt menționate și prevederile art. 1 din Primul

Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

13. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că procedura prevăzută de Legea nr. 85/2014 impune crearea unui cadru unitar, colectiv, concursual și egalitar în care creditorii unui debitor comun să își poată valorifica drepturile împotriva debitorului aflat în stare de insolvență, în acord cu scopul și cu principiile ce guvernează această procedură, spre exemplu, asigurarea unei proceduri eficiente, inclusiv prin mecanisme adecvate de comunicare și derulare a procedurii într-un timp util și rezonabil, într-o manieră obiectivă și imparțială, cu un minim de costuri; asigurarea unui tratament egal al creditorilor de același rang; asigurarea unui grad ridicat de transparență și previzibilitate în procedură; recunoașterea drepturilor existente ale creditorilor și respectarea ordinii de prioritate a creanțelor, având la bază un set de reguli clar determinate și uniform aplicabile.

14. Organele care aplică procedura insolvenței prevăzută de Legea nr. 85/2014 sunt instanțele judecătorești, judecătorul-sindic, administratorul judiciar și lichidatorul judiciar [art. 40 alin. (1)].

15. Astfel, pentru preluarea poziției de administrator judiciar, practicienii în insolvență interesați depun la dosarul de insolvență o ofertă în dosarul respectiv. În cazul în care nu sunt oferte depuse la dosar, judecătorul-sindic va desemna provizoriu, până la prima adunare a creditorilor, un practician în insolvență ales în mod aleatoriu din Tabloul Uniunii Naționale a Practicienilor în Insolvență din România. În cadrul primei ședințe a adunării creditorilor, creditorii care dețin mai mult de 50% din valoarea totală a creanțelor cu drept de vot pot decide desemnarea unui administrator judiciar, stabilindu-i și onorariul. Creditorii pot decide să confirme administratorul judiciar sau lichidatorul judiciar desemnat provizoriu, stabilindu-i onorariul. În această din urmă situație nu va mai fi necesară confirmarea judecătorului-sindic. Prima ședință a adunării creditorilor va avea în mod obligatoriu pe ordinea de zi atât confirmarea/desemnarea administratorului judiciar/lichidatorului judiciar, cât și stabilirea onorariului acestuia. Creditorul care deține mai mult de 50% din valoarea totală a creanțelor poate să decidă, fără consultarea adunării creditorilor, desemnarea unui administrator judiciar ori lichidator judiciar în locul administratorului judiciar sau lichidatorului judiciar provizoriu ori să confirme administratorul judiciar provizoriu/lichidatorul judiciar provizoriu și să îi stabilească onorariul [art. 57 alin. (1)–(3) din Legea nr. 85/2014].

16. Or, având în vedere această procedură de numire, precum și principiile mai sus prezentate, care stau la baza procedurilor de prevenire a insolvenței și de insolvență, legiuitorul a luat în considerare același criteriu și în ceea ce privește înlocuirea administratorului judiciar/lichidatorului judiciar, și anume criteriul valorii creanțelor, astfel că înlocuirea se dispune de către judecătorul-sindic, din oficiu sau ca urmare a adoptării unei hotărâri a adunării creditorilor în acest sens, cu votul a mai mult de 50% din valoarea totală a creanțelor cu drept de vot, tocmai în virtutea naturii speciale a procedurii prevăzute de Legea nr. 85/2014, procedură care impune crearea unui cadru unitar, colectiv, concursual și egalitar; înlocuirea se judecă în camera de consiliu, de urgență, cu citarea administratorului judiciar și a comitetului creditorilor.

17. În acest context trebuie avut în vedere și rolul comitetului creditorilor, care este format din 3 sau 5 creditori, dintre primii 20 de creditori cu drept de vot, dintre cei deținând creanțe ce beneficiază de cauze de preferință, creanțe bugetare și creanțe chirografare, cele mai mari în ordinea valorii și care se oferă voluntar, selecția fiind efectuată prin întrunirea acestor criterii cumulative pe baza celui mai mare procentaj de vot din valoarea creanțelor prezente, fiind ales în cadrul primei ședințe a adunării

creditorilor [art. 50 alin. (4) din Legea nr. 85/2014]. Printre atribuțiile comitetului creditorilor se regăsesc următoarele: să analizeze situația debitorului și să facă recomandări adunării creditorilor cu privire la continuarea activității debitorului și la planurile de reorganizare propuse; să ia cunoștință de rapoartele întocmite de administratorul judiciar sau de lichidatorul judiciar, să le analizeze și, dacă este cazul, să formuleze contestații la acestea; să întocmească rapoarte, pe care să le prezinte adunării creditorilor, privind măsurile luate de administratorul judiciar sau de lichidatorul judiciar și efectele acestora și să propună, motivat, și alte măsuri; să introducă acțiuni pentru anularea unor acte sau operațiuni frauduloase, făcute de debitor în dauna creditorilor, potrivit prevederilor art. 117 alin. (1), atunci când astfel de acțiuni nu au fost introduse de administratorul judiciar ori de lichidatorul judiciar [art. 51 alin. (1) lit. a), c), d) și f) din Legea nr. 85/2014].

18. În ceea ce privește pretinsa neconstituționalitate a soluției legislative criticate, în raport cu prevederile art. 21 din Constituție, Curtea, în jurisprudența sa, a arătat că specificul procedurii a impus adoptarea unor reguli de procedură speciale, care derogă de la normele dreptului comun, stabilirea acestora constituind atributul exclusiv al legiuitorului, potrivit prevederilor art. 126 alin. (2) din Constituție, fără ca prin acestea să fie aduse atingeri accesului liber la justiție (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr. 635 din 27 octombrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 37 din 12 ianuarie 2017).

19. De asemenea, având în vedere întregul ansamblu legislativ în materie, prin Decizia nr. 686 din 8 noiembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 462 din 7 iunie 2019, paragrafele 22–24, Curtea a constatat că în procedura insolvenței sunt prevăzute mecanisme legale prin care să fie supuse controlului de legalitate al judecătorului-sindic chestiuni legate de derularea procedurilor de insolvență, orice creditor putând aduce la cunoștința comitetului creditorilor aspecte legate de activitatea administratorului judiciar/lichidatorului judiciar și, prin urmare, să solicite punerea în discuție a înlocuirii administratorului judiciar/lichidatorului judiciar, pentru motive temeinice, pentru aplicarea defectuoasă a prevederilor Legii nr. 85/2014 sau pentru neîndeplinirea corespunzătoare a atribuțiilor prevăzute de lege, mai ales că, pe lângă rolul său de reprezentant al creditorilor și de apărător al intereselor acestora, potrivit art. 47 alin. (3) din Legea nr. 85/2014, comitetul creditorilor poate chiar convoca adunarea creditorilor (care poate fi convocată și de către creditorii deținând creanțe în valoare de cel puțin 30% din valoarea totală a creanțelor cu drept de vot), care, la rândul său, poate adopta o hotărâre pentru înlocuirea administratorului judiciar, în condițiile hotărârii pe care să o supună analizei judecătorului-sindic. Prin cadrul legal în materie se stabilesc competențe exclusive în cadrul procedurii insolvenței, iar, în raport cu scopul procedurii de insolvență și în conformitate cu principiile acestei proceduri, legiuitorul a recunoscut, în funcție de interesul urmărit, legitimare procesuală fiecărui creditor sau creditorilor prin organele colective de reprezentare a intereselor acestora. Astfel, judecătorul-sindic efectuează controlul judecătoresc al activității administratorului judiciar și/sau lichidatorului și soluționează procesele și cererile de natură judiciară aferente procedurii insolvenței, printre principalele atribuții regăsindu-se și judecarea contestațiilor debitorului, ale comitetului creditorilor sau ale oricărei persoane interesate împotriva măsurilor luate de administratorul judiciar ori de lichidatorul judiciar [art. 45 alin. (1) lit. j) din Legea nr. 85/2014], în timp ce administratorul judiciar ori lichidatorul sau, în mod excepțional, debitorul, dacă acestuia nu i s-a ridicat dreptul de a-și administra averea, exercită atribuțiile manageriale, creditorii, prin organele acestora, pot controla, sub aspectul oportunității, deciziile manageriale adoptate de persoanele competente [art. 45

alin. (2) din Legea nr. 85/2014], dându-se totodată posibilitatea ca, în condițiile prevăzute de lege, orice creditor să poată formula contestație la judecătorul-sindic pentru motive de nelegalitate, în fața căruia se pot prezenta nemulțumirile și formula toate apărările pe care le consideră necesare, în condițiile legii.

20. Având în vedere cele mai sus prezentate, Curtea nu a reținut pretinsa încălcare a prevederilor constituționale ale art. 21, astfel că excepția de neconstituționalitate a fost respinsă ca neîntemeiată. Față de această împrejurare, întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine reconsiderarea jurisprudenței Curții Constituționale, atât soluția, cât și considerentele cuprinse în aceste decizii își păstrează valabilitatea și în cauza de față.

21. În ceea ce privește pretinsa încălcare a dreptului de proprietate se observă că prevederile art. 44 alin. (1) și (2) din Constituție garantează dreptul de proprietate și creanțele asupra statului, iar conținutul și limitele acestor drepturi sunt stabilite prin lege. Or, pe de o parte, în cazul de față, autoarele excepției de neconstituționalitate nu dețin nicio creanță asupra statului, creanța acestora derivând din raporturile comerciale încheiate cu debitorii. Pe de altă parte, de principiu, aceste limite au în vedere obiectul dreptului de proprietate și atributele acestuia și se instituie în vederea apărării intereselor sociale și economice generale sau pentru apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale altor persoane, esențial fiind ca prin aceasta să nu fie anihilat complet dreptul de proprietate (în acest sens, a se vedea și Decizia nr. 19 din 8 aprilie 1993, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 105 din 24 mai 1993). De asemenea, Curtea a statuat, prin Decizia nr. 59 din 17 februarie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 203 din 9 martie 2004, că, în temeiul art. 44 din Constituție, legiuitorul ordinar este competent să stabilească cadrul juridic pentru exercitarea atributelor dreptului de proprietate, în accepțiunea principală conferită de Constituție, în așa fel încât să nu vină în coliziune cu interesele generale sau cu interesele particulare legitime ale altor subiecte de drept, instituind astfel niște limitări rezonabile în valorificarea acestuia, ca drept subiectiv garantat. Totodată, și jurisprudența Comisiei Europene a Drepturilor Omului, spre exemplu, Decizia din 10 martie 1981, pronunțată în Cauza *X împotriva Belgiei*, este în sensul că procedurile legale instituite în materia insolvenței, de

principiu, nu reprezintă o privare de proprietate asupra bunurilor, ci o măsură de control al folosirii acestora, în concordanță cu interesul general, potrivit art. 1 paragraful 2 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (a se vedea și Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 17 iulie 2003, pronunțată în Cauza *Luordo împotriva Italiei*, paragraful 67).

22. Prin urmare, în virtutea prevederilor constituționale și convenționale, de principiu, statele au o anumită marjă de apreciere cu privire la adoptarea legilor pe care le consideră necesare pentru reglementarea procedurilor insolvenței și cărora se circumscriu și prevederile criticate în prezenta cauză, prin care se instituie procedurile și subiecții ce pot solicita înlocuirea administratorului judiciar/lichidatorului judiciar, pentru motive temeinice, și care, în final, se decide de către judecătorul-sindic, fără ca prin aceasta să fie încălcat dreptul de proprietate al creditorilor care nu se regăsesc în mod concret menționați de lege printre acești subiecți, întrucât aceștia pot să își apere drepturile ce derivă din calitatea de creditor prin mecanismele prevăzute de lege și precizate mai sus. De altfel, procedura insolvenței nu garantează recuperarea integrală a creanțelor aparținând tuturor creditorilor, scopul insolvenței fiind instituirea unei proceduri colective pentru acoperirea pasivului debitorului aflat în insolvență. Față de cele prezentate, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor criticate, în raport cu prevederile constituționale și convenționale privind dreptul de proprietate privată și protecția bunurilor, este neîntemeiată.

23. Referitor la dispozițiile art. 53 din Legea fundamentală, Curtea observă că acestea nu au incidență în cauză, deoarece nu s-a constatat restrângerea exercițiului vreunui drept sau al vreunei libertăți fundamentale și, prin urmare, nu este aplicabilă ipoteza prevăzută de norma constituțională invocată. Astfel, potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, spre exemplu, Decizia nr. 53 din 12 februarie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 155 din 22 martie 2013, invocarea prevederilor constituționale referitoare la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți nu poate fi reținută dacă nu s-a constatat încălcarea vreunei prevederi constituționale care consacră drepturi sau libertăți fundamentale, astfel cum sunt prevăzute în capitolul II — *Drepturile și libertățile fundamentale* din titlul II — *Drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale* din Constituție.

24. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Societatea Trusmann Construct — S.R.L. din Giroc, județul Timiș, și de Societatea Roca Extract — S.R.L. din Orșova, județul Mehedinți, în Dosarul nr. 6.290/101/2015/a6 al Tribunalului Mehedinți — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și constată că dispozițiile art. 57 alin. (4) din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Mehedinți — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 3 decembrie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Ionita Cochintu

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2020 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	1.310	360	131
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	600		55
8.	Colecția Legislația României	500	130	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	800		75

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2020 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	70 lei/an
--	-----------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
 IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
 (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
 Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
 Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
 bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
 Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

